

Egy író, aki megélt az írás művészetéből

Az író **Erdős Renée**, aki járásuk szülőtte volt. A hazai magyar lapok, sőt még az irodalmi lapjaink sem emlékeztek meg róla ezidáig. Pedig költészete a 19.-20. század fordulóján a megújuló, modernizálódó magyar irodalom élvonalába tartozott.

Szülőhelye Érseklél – a 18. századig fontos katolikus egyházi központ érseki székhely. Szent István korából származó templomát 1993-ban rombolták le. Ennek a valamikori virágzó kis településnek jelenleg nyoma sincs. Érseklél neve ma már csak egy dűlőnév Nagyeszki község határában.

Itt született Erdős Renée (eredeti nevén Echrentál Regina) 1879. május 7-én, egy szegény zsidó család hetedik gyermekeként. Echrentálék 1886-ban el is költöztek Érseklérről a közeli Győrbe. Az író nő iskoláit Győrben végzi, ahol tanárai hamar felfedezik a rendkívüli intelligenciáját. 17 évesen Pestre költözik. A különös szépségű lány kezdetben színésznőnek tanult. Végül a tanári pályát választja, és néhány évet tanít is a fővárosban. Ekkor kezd foglalkozni a költészettel, majd verseskötetei is megjelennek.

1902-ben a neves író és újságíró, Bródy Sándor halálosan beleszeret Erdős Renéebe. A kapcsolatuk eléggé viharos, és szakítással végződik. Az író nő 1905 és 1914 között kisebb megszakításokkal Olaszországban (Firenze, Róma) él, ahol 1909-ben áttér a katolikus hitre. Itt ismeri meg Filep Lajos (1885-1970) művészettörténészt, aki 1913-ban Rómába költözik, és feleségül veszi Erdős Renét. 1914-ben hazatérnek Budapestre, de házasságuk örökös veszekedések sorozata. A férj második lányuk születésekor el is hagyta a családját. Erdős R., hogy lányait eltartsa regényírásba kezd, ami nemcsak sikert, hanem jó megélhetést is biztosít számukra. A művei bevételéből 1927-ben a Rákoshelyen villát vásárol. Ezért mondják róla, hogy ő az első nő a magyar irodalomban, aki meg tudott élni az írás művészetéből. Hiába tért át a katolikus hitre, amit gyakorolt is, 1938-tól zsidó származása miatt már nem publikálhatott, illetve csak Réz Bálint álnéven. A II. világháború alatt bujkálnia kellett, orvos lánya kórházban ápolta, így a deportálástól megmenekült. 1956 júniusában hunyt el Budapesten.

Erdős Renée élettörténete egyben az irodalomban elfoglalt helyének a története is, élet és irodalom visszahat egymásra. Művei életrajzi ihletésűek, különböző női életutakról, a házasság értelmezési lehetőségeiről szólnak. Versei 1897-ben a Magyar Génusz c. lapban jelennek meg. Ekkor figyel fel rá Eötvös Károly, aki pártfogója lesz, és 1899-ben saját költségén kiadja Erdős R. első kötetét *Leányalmok* címmel. A Kiss József által 1890-ben alapított Hét c. képes irodalmi hetilap – mely a haladó szellemű írók első orgánuma

volt – 1901-ben címlapon hozta a fényképét, és a verseit is gyakran közölte. 1902-ben megjelent bátor hangú *Versek* c. kötete már komoly feltűnést keltett. Ady Endre egyenesen „zseniális poétalálynak” nevezte. A lapokban megjelent művei által neve hamar bekevert az irodalmi köztudatba. Olaszországi útja alatt jelentek meg az *Új dalok* (1906) és *Jöttem hozzátok* (1909) c. verseskötetei. Római tartózkodása idején vallásos tárgyú műveket írt, ennek kifejezői a János tanítvány c. evangéliumi színjáték és Fiorettilől Szent Ferenc legendájának költői fordítása.

Mikor férje elhagyja, jövedelmező regényírásba kezd. Elindít egy önéletrajzi regényciklust *Ősök és ivadékok* címmel, melynek a darabjai a következők: *Új sarj* (1918), *Az élet királynője* (1921), *Berekesztett utak* (1923). Igazi nagy sikert a *Santerra bíboros* (1922) c. regényével ért el, melyben nagyszerűen megrajzolta a vatikáni pompát és a római környezetet.

Hogy nagyon termékeny író nő volt, bizonyítják nemcsak a további nagy sikerű regényei, hanem útleírásai, novellái és színdarabjai is, mint *A nagy sikoly* (1922), *A meztelen táncok* (1925), *Egy szerelmes nyár története* (1923), *Római levelek* (1922), *Lavinia Tarsina házassága* (1927), *Pándy György ifjúsága* (1928) és mások.

Erdős Renée 1900 és 1930 között jelentős szerepet játszott a megújuló magyar irodalomban. Sajnos az életműve nincs igazán feldolgozva. A magyarországi irodalomtörténetek szerint is újra kellene olvasni és értékelni az alkotásait, és elhelyezni abban az irodalmi közegben, ami őt megilleti.

Vendég Piroska

nie trhovník
né centrum

Tržnica Komárno,
nám. Kossutha.

va srdečne širokú verejnost'
REDVIANOČNÉ NÁKUPY
o nákupného centra
- tržnica Komárno.
š navštví Nákupné centrum
no od 6. 11. 2010
kehu každého dňa.

Gracia doba v mesiaci december 2011:

2011 – Strieborná nedela 9.00 - 14.00

2011 – sobota 6.00 - 15.00

2011 – Zlatá nedela 9.00 - 14.00

2011 – Štedrý deň 6.00 - 12.00

2011 – 1. sviatok vianočný – zatvorené

2011 – 2. sviatok vianočný – zatvorené

2011 – sobota Silvester 6.00 - 12.00

Delta szerkesztői is ezt fogyasztják

jen be a valódi kávék csodálatos világába
és fogyassza saját pörkölésű kávékat!

kávé, irodákba, munkahelyekre ingyenesen helyezzük
szert asztali kávéfőzőgépeinket, amelyek a szemes
automatikusan darálják, adagolják és főzik. Csak egy
pompás: azonnal friss krémkávét íhat és épp annyit, amennyit sze-
répeinkkel cappuccino és forró csoki is készíthető. Teljes szer-
osítunk, ingyenes javítással és karbantartással. Használja bátran
hetőséget! Egyszerűbb, korszerűbb, biztonságosabb és persze
obb minőségű, mint a hagyományos kézi töltögetéses módszer.

UP Slovakia s.r.o., 0915 744 019, 0911 740 019,
e-mail: coffeup@stonline.sk

ÓHORGOK - SZAKSZERŰ SZERELÉS NFUTÓK - SZERVIZ ÉS KÖLCSÖNZÉS

LUKÁCS

karácsonyi akció
és utánfutók 410 € adóval

l: 035/7720 076, mobil: 0907 730 043
Holt-Vág 5, 945 01 Komárno
a: hé-pé. 7.30 - 12.00 ebédszü. 12.30 - 16.00

2 kroky k čistému kobercu ...
y: www.okclean.sk

čiovňa kobercov

ofesionálne pranie kobercov

ad 6m²:

VOZ - DOVOZ - ZDARMA

760 609 0949 111 609 0907 760 030

Új bolt Komárom belvárosban

• **Eredeti bryndza** • **zsendice** • **tehénsajtok** • **juhsajtok**
• **kecskesajtok** • **kimért tehénvaj** • **tejföl** • **túró**

**A termékek tartósítószeret és egyéb mesterséges
adalékanyagokat nem tartalmaznak!**

Egészségükre!

Komárom, Megye utca 10 (Župná 10) • Kontakt: 0903 591 545, 0918 816 461

Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 8 és 18 óra között, szombaton 8-tól 12 óráig

**Minden kedves vásárlót
szeretettel várunk!**

KARÁCSONYI AKCIÓK!!!

